

Z LEŚNEGO ŚWIATA

Nr 1/2019 (114)

USA: Peru na cenzurowanym

Stany Zjednoczone oskarżają Peru o pogwałcenie zobowiązań zawartych w umowie dotyczącej ochrony lasów tropikalnych Amazonii przed dewastacją. Realizacja przez władze w Limie zapisów ww. umowy, była jednym z warunków porozumienia handlowego pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Peru, zawartego w 2007 r. Pod koniec zeszłego roku, główny negocjator prezydenta Trumpa Robert Lighthizer ogłosił, że dąży do formalnych konsultacji z Peru, w celu rozwiązania problemów związanych z niedawną decyzją o zlikwidowaniu Agencji Nadzoru Zasobów Leśnych (Organismo de Supervisión de los Recursos Forestales), której to funkcjonowanie było usankcjonowane w umowie. Działania władz peruwiańskich wywołały w USA spory niepokój. Obawiają się one, że doprowadzi to do nielegalnego pozyskiwania drewna w lasach Peru. Sprawę mocno odczuła cała administracja prezydenta Trumpa, a w Kongresie pojawiły się liczne skargi ze strony Demokratów, dotyczące egzekwowania zapisów umów handlowych. Dlatego też władze USA zdecydowały się na bezprecedensowy krok i wyraźne zaznaczenie, że poważnie traktują monitorowanie i egzekwowanie amerykańskich umów handlowych, w tym zobowiązań związanych z ochroną lasów oraz zrównoważonym zarządzaniem sektorem leśnym.

Źródło: www.nytimes.com (HS)

WIELKA BRYTANIA: Koszty letnich pożarów

North Wales Fire and Rescue Service ujawnił niedawno, jakie koszty musiał ponieść region Walii w związku z falą pożarów, która przetoczyła się tam w trakcie ubiegłego, suchego lata. Wystąpiło tam łącznie 400 pożarów, w tym kilka bardzo dużych. Koszty jednego, który szalał przez miesiąc w rejonie *Llangollen* to około 290 000 tysięcy £. łącznie dodatkowe koszty związane tylko z personelem za tamten okres to 400 000 £.

Strażacy oceniają ostatnie lato jako niezwykle uciążliwe pożarowo a pożary, które wystąpiły, jako trudno dostępne, wymagające ściągania sąsiednich jednostek pożarowych oraz zapewnienia dużych ilości wody.

Źródło: www.dailypost.co.uk (BK)

NIEMCY: Dzikie na celowniku

Nowe rozporządzenie dotyczące polowania na dziki przygotowały władze Badenii-Wirtembergii. Jego celem jest wsparcie finansowe dla myśliwych oraz zapewnienie sprawnej organizacji skupu i przetwarzania pozyskanej dziczyzny. Wydawcą rozporządzenia jest landowe Ministerstwo Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Konsumentów. Finansowane jest między innymi użycie psów tropiących.

W celu jak najsprawniejszej organizacji całego procesu, jeszcze przed ogłoszeniem ostatecznej wersji rozporządzenia uruchomiono procedurę składania przez myśliwych wniosków na wykonywanie odstrzałów.

Wsparcie władz dla polowań na dziki związane jest z interesem publicznym – chodzi o walkę z afrykańskim pomorem świń (ASF). Na chorobę tę nie ma jednej uniwersalnej recepty, jednak rozrzedzenie populacji dzików ma istotny wpływ na tempo rozprzestrzeniania się choroby i ograniczenie ryzyka wybuchu epidemii. Pakiet środków przedsięwziętych przez władze kraju związkowego jest wyważony i oparty na opiniach ekspertów.

Źródło: www.forstpraxis.de (TZ)

MACEDONIA: Konferencja przeciwpożarowa OBWE

W połowie grudnia 2018 roku w Skopje (Macedonia) odbyły się warsztaty dotyczące ochrony przeciwpożarowej terenów otwartych. Podczas dwudniowych warsztatów spotkały się osoby zajmujące się ochroną przeciwpożarową z krajów takich jak Albania, Bośnia i Hercegowina, Macedonia, Czarnogóra oraz Serbia. Celem spotkania była promocja w tym regionie wiedzy dotyczącej najlepszych praktyk w ochronie przeciwpożarowej, szczególnie spraw dotyczących terenów opuszczonych, niezagospodarowanych, gdzie gromadzi się materiał palny.

Warsztaty zostały zorganizowane przez biuro koordynatora Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) we współpracy z Global Fire Monitoring Center.

Źródło: www.osce.org (BK)

ŚWIAT: WWF i IKEA partnerstwo od lat

Lasy pokrywają 30% powierzchni ziemi i skupiają w sobie 80% życia lądowego. Pomagają regulować klimat, wpływają na czystość powietrza i wód. Mając to na uwadze, IKEA i WWF pracują razem już od 2002 roku podnosząc standardy i wspierając nowe koncepcje dotyczące zrównoważonej gospodarki, która ma zapewnić dostęp do lasu dla przyszłych pokoleń. To partnerstwo weszło teraz w fazę szóstą (2017-2020).

Źródło: wwf.panda.org (BK)

SZWECJA: Pierwsza kryta plantacja nasienna świerka

W Szwecji popyt na genetycznie ulepszony materiał siewny świerka znacznie przekracza podaż. Wychodząc naprzeciw potrzebom skandynawskich leśników, Skogforsk i firma Södra rozpoczynają w tym roku projekt, którego celem jest zwiększenie produkcji nasion świerka w krytej plantacji nasiennej. Plantacja będzie zlokalizowana przy gospodarstwie szkółkarskim w Falkenberg, w południowej Szwecji, a pierwsze nasiona zostaną wyprodukowane w 2019 r.

Źródło: www.skogforsk.se (HS)

FINLANDIA: Harwestery jako kopalnia danych

Czujniki podłączone do harwesterów zbierają już dane dotyczące odległości, temperatury, wilgotności, ciśnienia powietrza, prędkości, warunków glebowych, położenia geograficznego i lokalizacji, a także objętości śniegu i zawartości w nim wody. Harwester mógłby również pełnić funkcję bazy naziemnej dla drona. Drony można zaprogramować tak, aby podążały za przedmiotamiżywionymi lub nieżywionymi, latały po ustalonej ścieżce, omijając przeszkody, a następnie wracały na swoją trasę. Mogą osiągać prędkość 50 km/h i potrafią przelecieć nawet 7 km bez ponownego ładowania.

Dron może oszacować ilość drewna wielkowiedmiarowego i papierówki w lesie, jakość lasu oraz, na przykład, sprawdzić stan linii energetycznych. Może identyfikować gatunki zwierząt i zliczyć osobniki danego gatunku, a także szukać świerków nadających się na choinki, znaleźć grzyby i jagody i określić, czy nadają się do zbioru - ponieważ odróżnia dojrzałe i niedojrzałe jagody nawet w cieniu liści.

W maszynach leśnych można zainstalować kamery o widoczności 360 stopni do monitorowania stanu lasu i drzew pozostawionych podczas pozyskania. Podgląd wnętrza kabiny pozwala stwierdzić, czy operator ma przerwę, naprawia maszynę lub wraca na swoje miejsce. A także czy on lub ona jest w dobrym nastroju.

Internet Rzeczy (IoT) to sieć wszelkiego rodzaju urządzeń, takich jak lodówki, zamrażarki, rowery - połączone z Internetem. Po podłączeniu urządzenia te mogą gromadzić i przysyłać dane tam, gdzie chcemy. Największym artefaktem w lesie jest harwester. "Dzisiaj jest on pełen technologii komputerowej i komunikacyjnej, ale nadszedł czas, by zaczął on służyć nie tylko sektorowi leśnemu, ale całemu społeczeństwu" - mówi Matti Rahikka, ekspert ds. ochrony danych i dyrektor wykonawczy firmy DPO Finland. „Zgodnie z fińskim ustawodawstwem nie możesz posiadać danych, ale możesz być właścicielem urządzenia, w którym przechowywane są dane. W większości przypadków udostępnianie danych ma sens - niezależnie od tego, czy chcesz, aby ktoś za to zapłacił” - mówi Rahikka.

W Finlandii istnieje już porozumienie w sprawie udostępniania danych zebranych przez maszyny leśne między przedsiębiorstwami przemysłu leśnego, przedsiębiorcami leśnymi i producentami maszyn leśnych. Umowa ma na celu wyjaśnienie zasad posiadania i udostępniania danych oraz promowanie nowych aplikacji i usług opartych na danych gromadzonych przez maszyny leśne. Oprócz firm z branży leśnej stroną porozumienia jest tylko jeden właściciel lasu: państwowa firma leśna Metsähallitus. Jednak prywatni właściciele lasów mogą przyłączyć się w dowolnym momencie.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

NIEMCY: Wiąz szypułkowy „Drzewem Roku 2019”

Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*) został ustanowiony przez organizację gospodarczą „Las Turyński” Drzewem Roku 2019. Jest to jeden z trzech gatunków wiązów występujących na terenie Niemiec, obok wiązu górskiego (*Ulmus glabra*) i wiązu pospolitego (*Ulmus minor*). Jest gatunkiem bardzo nielicznie występującym, o udziale zdecydowanie poniżej 1 %. Najczęściej można go spotkać w pobliżu zbiorników wodnych, zwłaszcza w dolinach rzek. Jak wszystkie wiąz, uciepiał w minionych dziesięcioleciach od choroby naczyniowej, jednak spośród wszystkich trzech gatunków jest na nią najodporniejszy. „Las Turyński” podejmuje akcję mającą na celu ochronę tego gatunku w lasach, poprzez cięcia pielęgnacyjne na jego korzyść i indywidualną ochronę młodych drzewek przez zgryzaniem.

Leśnicy z Turyngii mają nadzieję, że poprzez ogłoszoną nominację, spopularyzują rodzime gatunki wiązów i przyczynią się do zwiększenia ich udziału w składzie gatunkowym lasów.

Źródło: www.thuringenforst.de (TZ)

WIELKA BRYTANIA: Recykling choinek

Naukowcy z Uniwersytetu w Sheffield opracowali metodę na ponowne wykorzystanie świątecznych choinek. Choinki mają setki tysięcy igieł zbudowanych z lignocelulozy, która jest bardzo skomplikowanym polimerem. Zawartość tej substancji w igłach sięga 85%. Dlatego w porównaniu z liśćmi ich rozkład trwa bardzo długo, a w trakcie tego procesu emitowana jest do atmosfery znaczna ilość gazów cieplarnianych. Badacze z Sheffield postanowili za pomocą ciepła i neutralnych dla środowiska rozpuszczalników rozbić lignocelulozę z igieł na bioolej i stały produkt uboczny – biowęgiel. Bioolej zawierający glukozę, kwas octowy i fenol, może być wykorzystany w produkcji m. in. farb, klejów, słodzików, a nawet octu. Proces rozkładu lignocelulozy jest trwały i nie powoduje powstawania odpadów. Recyklingowi można poddawać zarówno świeże, jak i starsze choinki.

Źródło: www.sheffield.ac.uk (HS)

HONGKONG: Termity łagodzą skutki suszy

Termity są powszechnie uważane za bardzo destrukcyjne szkodniki. Jednak tylko 4% z 3000 gatunków termitów jest naprawdę szkodnikami. Wspólne działania naukowców z Uniwersytetu w Hongkongu, Liverpoolu i Muzeum Historii Naturalnej w Londynie dowiodły, że termity mogą złagodzić skutki suszy w rejonach tropikalnych. Badania rozpoczęto w 2015 roku podczas suszy spowodowanej zjawiskiem EL Nino i powtórzone w 2016 roku, kiedy to nie było suszy. Odkryto, że podczas suszy następuje intensywny napływ termitów, co skutkuje większym tempem rozkładu ściółki i dostarczaniu wielorakich związków organicznych. Powoduje to zwiększenie wilgotności gleby i wyższą przeżywalność nowych siewek.

Źródło: www.sciencedaily.com (BK)

FINLANDIA: Zmniejszanie zagrożeń siedlisk leśnych

Trzy czwarte siedlisk leśnych w Finlandii zostało zaklasyfikowanych jako zagrożone. Główną przyczyną jest pozyskanie drewna i gospodarka leśna. Według naukowców sytuacja byłaby jeszcze gorsza gdyby nie wysiłki w zakresie zarządzania przyrodą i zalecają intensyfikację tych działań.

Ocena zagrożonych typów siedlisk w Finlandii, opublikowana w grudniu, nie zawierała wielkich niespodzianek w odniesieniu do lasów. Główną przyczyną zagrożeń jest brak martwego drewna i przestojów. Zagrożenia zostały ocenione na podstawie wytycznych opracowanych przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody (IUCN).

Zastosowano trzy ramy czasowe: od 1750 r. do chwili obecnej, a także minione i przyszłe pięćdziesięciolecie.

Od lat pięćdziesiątych XVIII wieku miały miejsce duże zmiany prowadzące do zagrożenia siedlisk leśnych. W ciągu ostatnich 50 lat spowodowały one zanikanie 41 % typów siedlisk.

Najbardziej zagrożone są tradycyjne typy siedlisk rolniczych, wszystkie zostały sklasyfikowane jako krytycznie zagrożone. Jeśli chodzi o lasy, jedynymi siedliskami uznanymi za krytycznie zagrożone były położone na stosunkowo suchych glebach mineralnych. W przypadku lasów podstawowe dane dotyczące 1750 r. obejmowały historię ich użytkowania i badania lasów naturalnych oraz funkcjonowania ekosystemów leśnych. Od 50 lat podstawowe dane pochodzą z inwentaryzacji wielkoobszarowej, zaś do prognozy na nadchodzące 50 lat wykorzystano symulacje w oparciu o cele polityki leśnej.

Ekologiczna jakość lasów na glebach mineralnych została oceniona na podstawie trzech parametrów: ilości martwego drewna i liczby zarówno dużych, starych drzew, jak i drzew liściastych. Jeśli chodzi o minimalną wartość każdego z tych parametrów, aby stan siedliska mógł być określany jako niebudzący obaw, nie było żadnej prostej ani jednoznacznej odpowiedzi. Na szczęście żadne z siedlisk leśnych nie zniknęło zupełnie z Finlandii.

Co należy zrobić, gdy rodzaj siedlisk leśnych ulega zanikowi? Finlandia będzie nadal użytkować swoje lasy i to się nie zmienia z powodu tej oceny. Wiele typów siedlisk leśnych wymaga podjęcia działań, aby można je było zachować. Należy również zintensyfikować odnowę siedlisk poprzez kontrolowane wykorzystanie pożarów.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

BOLIWIA: Na pomoc żabom

W górzystych lasach Boliwii (Sehuencasa) odnaleziono żaby z gatunku *Telmatobius yuracare* o dziwnie wyglądających oczach i pomarańczowym brzuszku. Dokonał tego zespół weterynarzy i biologów pod dowództwem Teresy Camacho Badani, szefowej Działu Herpetologii w Muzeum Historii Naturalnej imienia Alcide d'Orbigny. Przez ostatnie 10 lat w muzeum czekał na swoją wybrankę samotny samiec o imieniu Romeo. Teraz są już trzy samce i trzy samice, więc możliwe jest podjęcie próby ich rozmnożenia. Gatunek ten jest zagrożony wyginięciem, za co odpowiada zubożenie siedliska i zmniejszenie jego zasięgu przestrzennego w wyniku działalności człowieka. Jeśli to się powiedzie, kolejnym krokiem będzie znalezienie odpowiedniego siedliska, aby żaby przetrwały na wolności.

Źródło: in.mashable.com/science (TH)

FINLANDIA: Łosie uwielbiają młode sadzonki

W Finlandii każdego roku poluje się na dziesiątki tysięcy łosi. Nierzadko fiński myśliwy jest także właścicielem lasu, leśnikiem lub ekspertem od ochrony środowiska, takim jak Juha-Matti Valonen.

W Harviala, w południowej Finlandii, fińska leśna firma UPM od dziesięcioleci organizuje polowania na łosie. Juha-Matti Valonen zarządza praktyczną stroną organizacją polowań w Harviala. Przez ponad 10 lat pracował jako ekspert ds. środowiska w UPM Forest, a wcześniej zajmował się różnymi zadaniami związanymi z pozyskiwaniem drewna i leśnictwem.

Wieloletnia tradycja łowiectwa jest wyraźnie widoczna w lesie Harviala, co nadaje temu obszarowi pewne niezwykle cechy: w środku typowo fińskiego lasu świerkowego znajduje się szeroki pas porośnięty drzewami liściastymi, do którego łosie są napędzane przez naganiaczy, a myśliwi czekają na platformach. Na tym obszarze młode drzewa są regularnie usuwane od lat pięćdziesiątych 20 wieku, więc myśliwi mają dobrą widoczność. Juha-Matti Valonen podkreśla, że drzewa liściaste pozostałe w korytarzu, zwłaszcza osika, są ważne dla różnorodności biologicznej.

Korytarz graniczy z gęstym lasem, który tworzy obszar przejściowy i zapewnia schronienie i żywność dla różnych gatunków. Obszary te, nazywane ekotonami, położone na przykład między lasami i torfowiskami, lasami i drogami wodnymi, i mają szczególne znaczenie. Stanowią integralną część zarządzania przyrodą i leśnictwa przyjaznego dla zwierzyny, które stały się naturalną częścią gospodarki leśnej w Finlandii w ciągu ostatnich kilku lat. Schronienie zapewniane przez ekotony jest ważne dla różnych gatunków ptaków.

Leśnictwo przyjazne dla zwierząt jest potrzebne, aby lasy gospodarcze stały się bardziej odpowiednie dla ptaków, jednak w przypadku łosi potrzebne są odmienne działania: ogromna populacja łosi w Finlandii musi być kontrolowana, aby uniknąć wypadków drogowych oraz szkód w rolnictwie i leśnictwie. Młode sosny szczególnie cierpią przez łosie objadające ich wierzchołki. W związku z tym zwierzęta są odciągane od upraw i dróg za pomocą bloków solnych i poetek zgryzowych, uprawianych specjalnie w celu karmienia zwierząt łownych.

Każdego roku wydawane są dziesiątki tysięcy licencji na odstrzał łosi, w roku 2018 wydano ich 55 000. Pod względem wartości pieniężnej łos jest najważniejszym zwierzęciem łownym w Finlandii.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

TAJLANDIA, USA: Nocni wędrowcy

Para Ukraińców zagubiła się w lesie Khao Ngon Nak w prowincji Krabi w Tajlandii, stycznia b.r. Weszli do lasu wieczorem i nie wrócili. Podczas akcji wykorzystano drony. Skontaktowano się także z ich przyjaciółmi za pomocą portali społecznościowych. Odnaleziono ich po prawie 8 godzinach poszukiwań na szczycie góry Khao Ngon Nak, około 5 km od siedziby Biura Straży Leśnej. Na dół sprowadzono ich około 4 nad ranem.

Tymczasem w Arizonie (USA), osiemnastolatkowi imieniem John Stephen Zuluaga Ossa skończyło się paliwo w samochodzie, więc porzucił go i ruszył piechotą przez las w hrabstwie Yavapai, sam w środku nocy. Odnaleziono go następnego dnia około 8:30 w pobliżu drogi nr 362, na zachód od Crown King. Do cywilizacji powrócił na pokładzie helikoptera. Przyznał, że w takiej sytuacji dobrze jest mieć przy sobie naładowany telefon komórkowy.

Źródło: thairesidents.com; eu.azcentral.com (TH)

JAPONIA: Sławny „Las samobójców”

Las Aokigahara na zboczach góry Fuji w Japonii ma złą sławę. I jest ku temu wiele powodów. Przede wszystkim jest to miejsce, gdzie wielu ludzi popełniło samobójstwo. Trochę jak Most „Golden Gate” w San Francisco. W samym lesie można odnieść wrażenie, że nie ma w nim zwierząt (choć udowodniono, że są). Panuje tam wszechobecna i złowroga cisza. Odwiedzający i turyści czują się tu nieswojo. Na terenie lasu znajduje się obszar, do którego wstęp jest zabroniony, ze względów bezpieczeństwa, co tylko potęguje uczucie niepokoju. Podłoże jest skaliste, poprzerastane korzeniami drzew i zdradliwe. Łatwo się tu zgubić. Występuje tam wiele dużych jaskiń, w tym między innymi „Lodowa” i „Nietoperzy”. Złoża metali znajdujące się pod powierzchnią ziemi, ukształtowanej z materiałów wulkanicznych wprowadzają w błąd urządzenia typu kompas lub busola. Nawet odczyty GPS potrafią spleść figla. Podobno w dawnych czasach, biedota zostawiała w lesie starców oraz dzieci, których nie byli w stanie wyżywić. Praktyka ta nosiła nazwę „ubasute” i być może to od niej rozpoczęła się jego zła sława. Las doczekał się kilku horrorów („Las samobójców”, 2016) i filmów dokumentalnych. W ubiegłym roku pewien youtuber nagrał tam swój kontrowersyjny reportaż, który przysporzył mu wielu wrogów.

Źródło: www.thetravel.com (TH)